

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З РОЗВИТКУ МЕЛІОРАЦІЇ,
РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОГРАМ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«МЕТОДИЧНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР З АКВАКУЛЬТУРИ»**

**ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо розроблення калькулятора «Бізнес-траєкторія в
аквакультурі» як цифрового ресурсу в підходах до реабілітації
військовослужбовців через залучення їх до аграрної діяльності і
повоєнної відбудови України**

Методичні рекомендації

УДК 639.3:338.43:004:364.6:355.01(477)

Схвалено Науково-технічною радою Державного агентства України
з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм
(протокол № 2 від 11.02.2026 р.)

Схвалено ДУ «Методично-технологічний центр з аквакультури»
(протокол № 3 від 03.02.2026 р.)

Рекомендовано до друку вченою радою економічного факультету
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 8 від 03.03.2026 р.)

Рецензенти:

Забаштанський М. М., д.е.н., професор, директор ННІ природокористування та гуманітарних наук, Національного університету «Чернігівська політехніка»
Байдала В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки Національного університету біоресурсів і природокористування України

Шарило Ю. Є., Заленська Є. А., Дмитришин Р. А., Поплавська О. С., Плічко В. Ф.,
Вдовенко Н. М., Олифіренко А. С. Практичні рекомендації щодо розроблення калькулятора «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» як цифрового ресурсу в підходах до реабілітації військовослужбовців через залучення їх до аграрної діяльності і повоєнної відбудови України. К.: НУБіП України. 2026. 17 с.

ISBN

У виданні подано рекомендації до застосування цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства», що спрямовані на вибір шляхів соціальної інтеграції й реабілітації військовослужбовців, які брали участь у бойових діях через залучення їх до аграрної діяльності та виробництва ними продовольства. Обґрунтовано, що це може стати пріоритетним інструментом відновлення у післявоєнний період, де національна безпека узгоджується із здоров'ям нації. Тому створюючи ферми, працюючи у сільському господарстві, військовослужбовці Збройних Сил України, які брали участь у бойових діях, можуть отримати не лише джерело доходу, а й відчувати себе корисними членами суспільства. Такий напрям сприятиме розвитку економічної та аграрної дипломатії, формуванню інституту аграрних аташе для просування вітчизняної, власно вирощеної та виробленої риби та рибної продукції на міжнародних ринках, регулювання виробничої діяльності груп суспільних інтересів через соціальну та економічну безпеку ветеранів задля повернення їх до мирного життя й успішної реалізації ними підприємницьких здібностей при виробництві нішевої продукції на сільських територіях. Коли галузі аграрного сектору зазнаватимуть розвитку на основі нових агротехнологічних рішень, тоді й колишні військові зможуть знайти своє місце в цих в провідних сферах діяльності та успішно працюватимуть, зможуть утримувати свої родини, результативно використовувати набутий досвід в сільському та рибному господарстві в умовах надзвичайних викликів і повоєнної відбудови України.

Розраховано на працівників сільського та рибного господарства, слухачів курсу мікрокваліфікацій «Навігатор з аквафермерства», науково-педагогічних працівників, здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, аспірантів, фахівців галузей аграрного сектору економіки України.

УДК 639.3:338.43:004:364.6:355.01(477)

Передрукування заборонено

© ДУ «МТЦ з аквакультури», НУБіП України, 2026

© Колектив авторів, 2026

ISBN

ЗМІСТ

Передмова	4
1.1. Цифрова платформа «Навігатор з аквафермерства» та калькулятор «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» як інструменти розвитку блакитної економіки і соціально-економічної реабілітації військовослужбовців	5
1.2. Принцип роботи та структура калькулятора «Бізнес-траєкторія в аквакультурі»	6
1.3. Інструкція користувача калькулятора «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» для планування рибогосподарського бізнесу	9
1.4. Соціально-реабілітаційна спрямованість методичних рекомендацій	14
1.5. Аграрна дипломатія та формування інституту аграрних аташе як інструмент просування нішевої продукції виробленої ветеранами військовослужбовцями Збройних Сил України, які брали участь у бойових діях і створили власний бізнес	15

Передмова

Калькулятор «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» є інструментом цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства», що функціонує на основі застосування механізму, створеного для автоматизації розрахунків, пов'язаних із започаткуванням і веденням власної справи та господарської діяльності на водних об'єктах. Інструмент орієнтований на початківців у галузі, фізичних осіб-підприємців, ветеранів військовослужбовців Збройних Сил України, які брали участь у бойових діях, фермерів і всіх зацікавлених осіб, хто розглядає можливість інвестування в аквакультуру. У наступних розділах покроково розкрито алгоритм роботи з інструментом, пояснено призначення кожного розділу розрахунків і наведено рекомендації щодо отримання максимально точних показників для успішного планування рибогосподарського проєкту.

Дані методичні рекомендації можуть бути використані в освітньому процесі, в навчальних дисциплінах «Аграрна дипломатія і міжнародне аграрне представництво», «Економіка рибогосподарської галузі та менеджмент в аквакультурі», «Циркулярна економіка та ризики глобальної нестабільності», «Економіка рибогосподарських підприємств», «Економіка міжнародних аграрних ринків», в курсі мікрокваліфікацій «Навігатор з аквафермерства» (детальніше: <https://microcourses.nubip.edu.ua/courses/:77>).

Запропонований цифровий інструмент «Калькулятор «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» розміщено на платформі Державної установи «Методично-технологічний центр з аквакультури» Держрибагентства (детальніше: <https://surl.li/lyqwkr>). Метою даної розробки є детальне ознайомлення користувача з логікою роботи, функціональними можливостями, практичним застосуванням цифрової платформи «Навігатор з аквафермерства».

*Наталія ВДОВЕНКО, доктор економічних наук, професор,
Заслужений працівник сільського господарства України,
Відмінник освіти України, завідувач кафедри глобальної
економіки Національного університету біоресурсів і
природокористування України*

1.1. Цифрова платформа «Навігатор з аквафермерства» та калькулятор «Бізнес-траєкторія в аквакультури» як інструменти розвитку блакитної економіки і соціально-економічної реабілітації військовослужбовців

Сучасні реалії ведення бізнесу спонукають не лише до інноваційних підходів виробництва, але й застосування точних, оперативних цифрових інструментів і розробки унікальних платформ для планування та аналізу ведення господарської діяльності. Особливо це актуально для секторів рибного господарства, де успіх проєкту багато в чому залежить від розрахунку витрат, прогнозування обсягів продукції та оцінки економічної ефективності. Важливим нині є впровадження сучасних агротехнологічних рішень з метою регулювання розвитку циркулярної та блакитної економіки в рибному господарстві й залучення до аграрного сектору військовослужбовців, соціалізації ветеранів війни та учасників бойових дій у поствоєнний період, розробку програм агротерапії для психологічної та фізичної реабілітації в інтересах національної безпеки та використання отриманих знань в практичній діяльності особами, що приймали участь в забезпеченні оборони країни.

Соціальна інтеграція та реабілітація військовослужбовців Збройних Сил України, які брали участь у бойових діях через залучення до аграрної діяльності та виробництва ними продовольства може стати дієвим інструментом відновлення у післявоєнний період, де національна безпека узгоджується із здоров'ям нації. Тому створюючи ферми, працюючи у сільському господарстві, ветерани можуть отримати не лише джерело доходу, а й відчувати себе корисними членами суспільства. Коли галузі зазнаватимуть розвитку на основі нових агротехнологічних рішень, тоді й колишні військові зможуть знайти своє місце в цих сферах діяльності та успішно працюватимуть, зможуть утримувати свої родини, результативно використовувати набуті підприємницькі здібності в галузях сільського і рибного господарства.

З цією метою для зацікавлених осіб, які прагнуть започаткувати власну справу у сфері аквакультури, найважливішим кроком є обґрунтоване

визначення обсягу необхідних інвестицій та розуміння майбутніх фінансових потоків. Саме з метою полегшення цього складного процесу та реабілітації військовослужбовців через залучення їх до аграрної діяльності і подальшої повоєнної відбудови було розроблено спеціалізований інструмент – цифровий ресурс калькулятор «Бізнес-траєкторія в аквакультурі».

Даний інструмент дозволяє оцінити фінансові витрати, а також отримати структурований план дій, заснований на технологічних нормативах та особливостях законодавства. Основна цінність даного цифрового ресурсу полягає в його комплексності. Розроблений калькулятор враховує практично всі аспекти створення рибогосподарського підприємства від витрат на оформлення документів до детального розрахунку потреби в рибопосадковому матеріалі, кормах, добривах, обладнанні, фонду оплати праці та виведення продукції з метою реалізації на ринку. Крім того, даний калькулятор «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» автоматично прогнозує обсяги виробництва товарної риби та розраховує основні економічні показники – виручку, прибуток і рентабельність.

Таким чином, користувач отримує перелік витрат, готову фінансову модель проекту, що дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення ще до початку інвестування. Умови господарювання постійно змінюються, коливаються ціни на корми та мальків, вносяться зміни до податкового законодавства, з'являються нові технології. «Бізнес-калькулятор» побудований з урахуванням можливості адаптації до цих змін. Користувач має змогу самостійно вносити актуальні цифрові дані (ціни, ставки, площі), а програма забезпечує миттєвий перерахунок усіх взаємопов'язаних показників. Це робить його потужним інструментом для сценарного аналізу та пошуку оптимальних шляхів мінімізації витрат і максимізації прибутку.

1.2. Принцип роботи та структура калькулятора «Бізнес-траєкторія в аквакультурі»

Даний цифровий інструмент розроблено як електронну платформу, яка допомагає систематизувати процес планування рибогосподарського бізнесу.

Калькулятор «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» розділено на тематичні блоки, що відповідають основним етапам підготовки проєкту – від розрахунку стартових витрат до оцінки майбутнього доходу від господарської діяльності.

Весь механізм працює за принципом «введіть свої числа – отримайте готовий результат». Користувач заповнює лише виділені клітинки, а програма автоматично обчислює всі проміжні та підсумкові значення.

Нижче детально описано призначення кожного розділу.

1. Вихідні дані: площа водойми.

Усі подальші обчислення базуються на основному показнику – площі обраного користувачем ставка (га). Саме від цієї величини залежать норми витрати матеріалів, кількість мальків та обсяг необхідних ресурсів. Вказавши площу, користувач налаштовує калькулятор під конкретні параметри свого майбутнього господарства.

2. Витрати на оформлення та отримання дозвільних документів.

Цей розділ допомагає врахувати витрати, пов'язані з легалізацією діяльності. Деякі статті, наприклад, плата за аукціон з розрахунку на гектар, розраховуються автоматично. Інші витрати, зокрема оформлення документів, консультації) необхідно вписати самостійно, орієнтуючись на ринкові пропозиції та ваші потреби. В цій вкладці також надано довідку щодо законодавчих норм із водокористування.

3. Закупівля мальків для першого зариблення.

У цій частині калькулятор використовує вбудовані технологічні норми для напівінтенсивного вирощування риби в полікультурі (короп, амур, товстолобик). На основі площі водойми програма визначає необхідну кількість мальків кожного виду. Потрібно лише внести поточні ринкові ціни за кілограм і користувач миттєво отримає загальну суму витрат на рибопосадковий матеріал.

4. Розрахунок потреби в кормах, добривах і засобах обробки водойми.

На даній вкладці виконуються більш складні обчислення. Калькулятор автоматично визначає обсяг добрив і вапна, необхідний для заданої площі. Окремо розраховується потреба в комбікормі для коропа – з урахуванням

очікуваного приросту маси риби та природної кормової бази водойми. Для амура та білого і строкатого товстолобиків додаткові корми часто не потрібні.

Користувачу необхідно вказати лише актуальні ціни на всі матеріали.

5. Обладнання, інвентар та робоче спорядження.

Цей розділ дає змогу самостійно сформулювати список необхідного майна: знаряддя лову, човни, спеціальний одяг тощо. У відповідні поля вносяться кількість одиниць та ціна кожної позиції. Програма підсумовує витрати, виконуючи роль електронного кошторису.

6. Планування витрат на оплату праці.

Для розрахунку фонду заробітної плати необхідно вказати три параметри: кількість працівників, середню місячну заробітну плату та тривалість їх роботи, помісячно, з урахуванням сезонності.

Це дозволяє змодельовати витрати на персонал за різних умов.

7. Узагальнення всіх стартових витрат.

У цьому блоці автоматично підсумовуються всі попередні статті витрат. Додатково до загальної суми додається 5 % на непередбачені витрати як стандартний фінансовий резерв.

В результаті користувач платформи отримує повну суму необхідних інвестицій для початку робіт на господарстві.

8. Прогнозування виходу готової продукції.

На основі даних про кількість мальків і технологічних показників, зокрема рівень виживання, товарна вага, калькулятор оцінює, скільки кілограмів товарної риби кожного виду користувач зможе отримати за сезон.

9. Оцінка економічної ефективності проєкту.

Це основний аналітичний розділ. Після введення прогнозованих цін реалізації програма розраховує: загальну виручку від продажу, очікуваний прибуток, рівень рентабельності проєкту.

Наведені показники дають змогу зрозуміти потенційну прибутковість бізнесу та одразу оцінити його перспективність.

10. Оцінка податкових витрат (для ФОП).

Додатковий модуль для фізичних осіб-підприємців, зацікавлених осіб, який допомагає приблизно оцінити майбутні платежі з єдиного податку. Основними перевагами використання калькулятора є економія часу та зменшення кількості помилок при виконанні складних взаємопов'язаних розрахунків. За допомогою даної цифрової платформи є можливість проводити сценарний аналіз, змінюючи вхідні дані з урахуванням ціни, площі, кількості працівників. Калькулятор сприяє миттєвій оцінці впливу цих змін на кінцеві фінансові результати. Допомагає знайти шляхи оптимізації бізнес-моделі ще на етапі планування.

Таким чином, цифровий ресурс калькулятор «Бізнес-траєкторія в аквакультури» є практичним інструментом, який поєднує технологічні нормативи з фінансово-економічним плануванням, що значно спрощує прийняття обґрунтованих рішень на початковому етапі організації власного бізнесу в аквакультури та створення рибогосподарського підприємства.

1.3. Інструкція користувача калькулятора «Бізнес-траєкторія в аквакультури» для планування рибогосподарського бізнесу

Автоматизований механізм із розрахунку потреби в коштах для започаткування власного бізнесу покликаний визначити необхідні обсяги фінансування проєкту. Запропонований калькулятор стане підґрунтям для початківців у рибному господарстві та галузі аквакультури, оскільки допоможе розрахувати не лише фінансові витрати на рибопосадковий матеріал, корми тощо, але й кількість витратних матеріалів із розрахунку на площу обраного об'єкту. Також буде розраховано можливі обсяги виробленої товарної риби, прибуток і рентабельність суб'єкта господарювання. Користувачу достатньо буде ввести свої числові дані у комірочки, які позначені зеленим кольором, а потім отримати готовий результат.

Початок роботи:

- Завантажити калькулятор за посиланням: <https://surl.li/lyqwkr>.
- Відкрийте файл.

Введення числових даних (введення даних можливе у змінні комірки зеленого кольору).

1. Першочергово, необхідно вказати **площу землі водного фонду** (ставка), на якій планується ведення діяльності.

Започаткування діяльності проєкту:

Площа землі водного фонду, га:	10,0
--------------------------------	------

2. **Введення витрат на започаткування підприємства.** У першій таблиці заповнюються зелені комірки, де потрібно вказати суми витрат на певні категорії підготовчих етапів при оформленні документів, участі у аукціоні.

Рядок «Участь у аукціоні щодо отримання в оренду земель водного фонду, в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом (разовий платіж з розрахунку 1 000 грн за 1 га)» заповнювати не потрібно, оскільки розрахунок відбувається автоматично із орієнтацією на введений показник площі водного об'єкта. Рядок «Вартість оформлення підприємства за користування водою» не потребує внесення даних, якщо підприємство належить до 4 групи платників податків. Детальніше: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

1. Витрати на започаткування підприємства	
Види витрат	Сума витрат, грн.
Виготовлення паспорту водного об'єкту (разовий платіж)	10000,0
Участь у аукціоні щодо отримання в оренду земель водного фонду, в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом (разовий платіж з розрахунку 1000 грн. за 1 га)	10000,0
Орендні платежі за користування землею водного фонду (щорічно)	1000,0
Дозвіл на спеціалізоване використання, підготовчі документи (разовий платіж)	20000,0
Вартість рентної плати за користування водою (щоквартально) *	—
Всього	40000,0
* Примітка: У разі оформлення підприємства, як сільгоспвиробника або віднесення до 4 групи платників податків рентна плата за воду не сплачується. Детальніше за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text	

3. **Внесення даних потреби рибопосадкового матеріалу при першому зарибленні (однорічка).** У таблиці для розрахунку вже внесені середні показники необхідної кількості рибопосадкового матеріалу із розрахунку, що

риба буде вирощуватись за напівінтесивної технології і в полікультурі на 1 га площі водного об'єкта (середня маса 1 шт. по 20 г коропа, амура та товстолобика).

Розрахунок потреби рибопосадкового матеріалу здійснюється автоматично і залежить від площі ставка.

У другій таблиці потрібно ввести у комірки зеленого кольору ціну за 1 кг рибопосадкового матеріалу (за видами риб), після чого можна отримати суму, яку потрібно витратити при першому зарибленні.

2. Потреба рибопосадкового матеріалу при першому зарибленні (однорічка)						
Назва	Кількість на 1 га		Кількість на п га		Ціна, грн./кг	Вартість, грн.
	шт.	кг	шт.	кг		
Короп	1500	30,0	15000	300,0	120,0	36000,0
Амур	250	5,0	2500	50,0	130,0	6500,0
Товстолоб	1250	25,0	12500	250,0	118,0	29500,0
Всього						72000,0

4. Розрахунок потреби в кормах, добривах та засобах дезінфекції. У наступній таблиці вже внесені дані необхідної кількості засобів для удобрення та дезінфекції на 1 га ставка, також, автоматично розраховується потреба засобів для конкретного об'єкту.

Потреба корму для коропа розраховується за приростом маси риби впродовж її вегетаційного періоду та із урахуванням природної рибопродуктивності водойми. При вирощуванні коропа у полікультурі із амуром і товстолобиком, комбікорм споживає саме короп, іншим видам риб, переважно, достатньо природної кормової бази.

3. Розрахунок потреби в кормах, добривах та засобах дезінфекції				
Корми		Кількість на п коропа, кг	Ціна, грн./кг	Вартість, грн.
Комбікорм		9315,0	23,0	214245,0
	Кількість на 1 га, кг	Кількість на п га, кг	Ціна, грн./кг	Вартість, грн.
Органічні добрива (компости з перетнутою великої рогатої худоби)	1000,0	10000,0	3,0	30000,0
Негашене вапно з ціллю дезінфекції	500,0	5000,0	10,0	50000,0
Аміачна селітра	5,0	50,0	20,0	1000,0
Подвійний суперфосфат	2,0	20,0	45,0	900,0
Всього				296145,0

У таблицю потрібно лише ввести у комірки зеленого кольору ціну за 1 кг корму, органічних і мінеральних добрив, а також негашеного вапна, за видами риб. Після цього можна отримати суму, яку потрібно витратити на дані засоби у перший рік діяльності рибницького господарства.

5. Внесення даних потреби на знаряддя лову та робоче спорядження. У комірках зеленого кольору четвертої таблиці необхідно вказати кількість певного виду спорядження, яке планується закуповувати та ціну за одиницю товару. Після чого, можна отримати загальну вартість знарядь лову та робочого спорядження.

4. Потреба на знаряддя лову та робоче спорядження			
Назва	Кількість	Ціна, грн. за одиницю товару	Вартість, грн.
Човен, шт.	1	6000,0	6000,0
Волокуша, 100 м (знаряддя лову)	1	25000,0	25000,0
Підхват, шт.	3	300,0	900,0
Полочки, шт.	1	4500,0	4500,0
Робоче спорядження (ваги, ванни різної ємності фартухи, гумові чоботи і т.д.)	x		0,0
Всього			36400,0

6. Розрахунок витрат на заробітну плату. При внесенні даних потрібно враховувати, що працівники здійснюватимуть технологічні процеси пов'язані з вирощуванням товарної риби, а також охороною водного об'єкта. Необхідно вказати у комірках зеленого кольору середню заробітну плату на 1 особу, кількість найманих працівників і термін роботи працівників (кількість місяців). У результаті розрахунку користувач отримає суму загальних витрат на заробітну плату.

5. Витрати на охорону, заробітна плата				
Середня заробітна плата, грн. (мінімальна заробітна плата становить 8000 грн.)	Кількість найманих працівників	Заробітна плата за 1 місяць, грн.	n місяців	Загальні витрати, грн.
8000,0	4	32000,0	9	288000,0

7. Узагальнення початкових виробничих витрат. У шосту таблицю дані вводити не потрібно, оскільки узагальнення даних попередніх таблиць відбувається автоматично. У даному розділі додаються інші витрати у розмірі додаткових 5 % до загальної суми витрат на зариблення, корми, засоби дезінфекції, добрива та заробітну плату найманим працівникам. В кінці таблиці буде відображена загальна сума витрат.

6. Узагальнення початкових виробничих витрат	
Види витрат	Сума витрат, грн.
Рибопосадковий матеріал	72000,0
Корми, добрива та засоби дезінфекції	466745,0
Обладнання	36400,0
Витрати на охорону, заробітна плата	288000,0
Інші витрати, 5%	43157,3
Всього	906302,3

8. Обсяги виробленої товарної риби. У цьому таблицю також вводити дані не потрібно. Розрахунок відбувається автоматично та виходить із даних другої таблиці (потреба рибопосадкового матеріалу при першому зарибленні). Вихід товарної риби залежить від природної рибопродуктивності садок та виживаності посадженого матеріалу. Очікується, що відсоток виходу товарної риби після зариблення становитиме 80 %, а маса – 600 г/шт. Таким чином, ми отримаємо очікуваний обсяг виробленої товарної риби за кожним видом.

7. Обсяги виробленої товарної риби				
Назва	Рибопосадковий матеріал, шт.	Відсоток виходу товарної риби після зариблення	Вироблено товарної риби, кг	
			шт.	кг
Короп	15000	80%	12000	7200,0
Амур	2500	80%	2000	1200,0
Товстолоб	12500	80%	10000	6000,0

9. Розрахунок економічної ефективності виробництва продукції. У восьмій таблиці потрібно ввести у комірки зеленого кольору ціну за 1 кг товарної риби (за видами риб), після чого можна отримати дані щодо виручки від реалізації виробленої продукції, прибутку від діяльності та показник рентабельності. Рентабельність виробництва означає рівень дохідності і прибутковості діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання. Разом із тим, у підприємства є можливість підвищити ефективність виробництва за рахунок скорочення витратної частини. Основними резервами зменшення витрат є скорочення обсягів використання матеріалів та ефективне використання трудової сили, за рахунок суміщення професій, оптимізації графіку робіт.

8. Економічна ефективність виробництва продукції				
Назва	Одиниця виміру	Короп	Амур	Товстолоб
Вироблено товарної риби	кг	7200,0	1200,0	6000,0
Ціна реалізації риби	грн./кг	90,0	90,0	70,0
Виручка від реалізації	грн.	1176000,0		
Витрати на виробництво (+витрати на започаткування)	грн.	946302,3		
Прибуток	грн.	229697,8		
Рентабельність	%	24,27		

10. Розрахунок Єдиного податку групи 4 для фізичних осіб (ФОП). Дані вводяться у комірки зеленого кольору, щодо нормативної грошової одиниці, ставки податку для земель водного фонду та коефіцієнту індексації.

9. Розрахунок Єдиного податку групи 4 для фізичних осіб (ФОП)				
Нормативна грошова оцінка	Площа земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ)	Ставка податку для земель водного фонду (2,43)	Коефіцієнт індексації **	Єдиний податок
1,051	10,0	2,43		0,00

Завантажити калькулятор «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» можна за посиланням: <https://surl.li/lyqwkr>.

Дякуємо, що скористались нашим сервісом. Приємної роботи!

1.4. Соціально-реабілітаційна спрямованість методичних рекомендацій

Залучення військовослужбовців до аквакультури має не лише економічний, а й терапевтичний ефект, поєднуючи фізичну активність, відповідальність за виробничий процес та відчуття залученості до перспективного виду діяльності.

У цьому аспекті калькулятор «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» виступає інструментом зниження психологічних перешкод при вході до нової сфери діяльності, оскільки надає уявлення про ризики, ресурси, очікувані результати.

Калькулятор «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» подається не як допоміжний обчислювальний файл, а як інтегрований навігаційний інструмент, що дозволяє користувачеві вибудувати логічну послідовність дій від ідеї створення господарства до оцінки його економічної стабільності. Такий підхід набуває особливого значення для осіб, які не мають попереднього досвіду у веденні бізнесу в аграрному секторі економіки та в аквакультурі. Вони оволодіють високою мотивацією до самозайнятості, а також відновлення активної ролі в суспільстві. Методичні рекомендації можуть бути використані як у межах програм підтримки ветеранського підприємництва, так і в освітніх, а також дорадчих програмах агротерапії для психологічної та фізичної реабілітації посттравматичних стресових розладів у ветеранів за допомогою галузей

сільського і рибного господарства, аквакультури. На основі калькулятора можна сформулювати пропозиції та розробити програми агротерапії в перспективних галузях і видах діяльності з урахуванням новітніх заходів регулювання розвитку циркулярної та блакитної економіки в сільському і рибному господарстві для реабілітації військових, здійснити заходи з підготовки ветеранів до роботи в сфері агробізнесу й аквакультури через тренінгові програми, щоб допомогти адаптувати їхні військові навички до цивільних бізнес-процесів в аспекті комплексного вирішення питань продовольчої і національної безпеки. Перспективним напрямком подальшого розвитку розробленого калькулятора «Бізнес-траєкторія в аквакультурі» є масштабування до веб-платформи з інтеграцією актуальних нормативів, регіональних коефіцієнтів і типових бізнес-моделей в галузі.

1.5. Аграрна дипломатія та формування інституту аграрних аташе як інструмент просування нішевої продукції виробленої ветеранами військовослужбовцями Збройних Сил України, які брали участь у бойових діях і створили власний бізнес

Розвиток підприємницької активності військовослужбовців та ветеранів у сфері виробництва нішевої рибної продукції створює соціально-економічний ефект на рівні громад, формує новий зміст аграрної дипломатії України. У сучасних умовах трансформації глобальних продовольчих систем аграрна дипломатія виходить за межі класичного торговельно-представницького формату та набуває функцій інструменту просування національного виробника, формування позитивного міжнародного іміджу держави та розширення доступу до зовнішніх ринків. Виробництво конкурентоспроможної нішевої продукції, зокрема продукції аквакультури, створює передумови для упорядкування нової експортної спеціалізації України. Така продукція, вироблена на основі сучасних агротехнологічних рішень та з дотриманням міжнародних стандартів якості й безпечності, може стати предметом активного просування через механізми економічної дипломатії. У цьому контексті доцільним є формування інституту

аграрних аташе як професійних представників держави у сфері аграрної та продовольчої політики. Інститут аграрних аташе покликаний виконувати функції координації торговельно-економічних інтересів України за кордоном, аналітичного супроводу ринків, сприяння укладенню контрактів, участі у міжнародних виставках і переговорах, а також підтримки малих і середніх виробників, включаючи господарства, створені ветеранами.

Вагомого значення набуває їх діяльність у просуванні вітчизняної сільськогосподарської продукції, виробленої в межах соціально орієнтованих програм реабілітації та економічної інтеграції військовослужбовців. Так, аграрні аташе можуть виступати посередниками між внутрішнім виробником і міжнародним споживачем, інтегруючи національні ідеї в глобальні ланцюги створення доданої вартості.

Запровадження новітньої моделі аграрних аташе сприятиме формуванню системної підтримки експорту нішевої продукції, зміцненню продовольчої безпеки та підвищенню міжнародної конкурентоспроможності аграрного сектору України. Водночас така модель забезпечує синергію між внутрішньою соціальною політикою держави та її зовнішньоекономічними інтересами. Соціальна інтеграція ветеранів через підприємництво у сфері аквакультури та сільського господарства трансформуватиметься у складову економічної дипломатії, де національна безпека узгоджується з розвитком людського капіталу та зміцненням позицій України на світових ринках.

Таким чином, розвиток аграрної дипломатії та формування інституту аграрних аташе на основі просування продукції, виробленої ветеранами стане логічним завершенням концепції соціально-економічної реабілітації через аграрну діяльність. Такий підхід поєднає внутрішню стабілізацію суспільства з розширенням зовнішньоекономічних можливостей держави, формуючи сучасну модель взаємодії між безпекою, економікою та міжнародним аграрним представництвом України.

Наукове видання

Практичні рекомендації щодо розроблення калькулятора
«Бізнес-траєкторія в аквакультурі» як цифрового ресурсу в підходах до
реабілітації військовослужбовців через залучення їх до аграрної діяльності
і повоєнної відбудови України

Шарило Ю. Є, Заленська Є. А., Дмитришин Р. А., Поплавська О. С.,
Плічко В. Ф., Вдовенко Н. М., Олифіренко А. С.